ՏԵՏՐԱԿ

Ամենասուրբ ռօզարին. այս-
ինքն վարդարանին ։

Որ ասացեալ լինի ՚ի պատիւ ա-
մենասրբուհւոյ Ածածնին ։

Տպեալ յամի Տն. 1794.
Օգոստոսի. 30 ։

՚Ի ՎԵՆԵՏԻԿ.
՚Ի վանս սրբոյն Ղազարու
՚Ի տպարանին Մխիթարեանց ։

4886

ՊԵՏ. ԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Гос. Библиотека
ՀՍՍՌ-Арм. ССР

35965-66

Խորհրդածութիւնք ամենասուրբ Ռօզարին , այսինքն վարդարանին :

Ռօզարին՝ այսինքն վար_
դարանն , ՚ի մէջ ուղղա_
փառաց՝ ոչ այլ ինչ է ,
բայց եթէ պսակ իմն՝ կամ հիւսուած
հոգեւոր՝ բանեալ խորհրդականօք յա_
ւետարանէ քաղեցելովք իբրեւ վար_
դենեաց բաղհիւսեալ , որք կոչին կա_
սանեաց Մօրն այց մատուցանեմք · զի
հիւսուածն կամ պսակին յարմարեալ ՚ի
գլուխս կուսանաց դնեն սա ՚ի զարդ :
Եւ բերք Վարդարանին հիւսն հնգեակ

կրկնութ̅ե տ̅րունական աղօթից, և յետ
նորա կրկնութ̅ե հրեշտակական ող-
ջունութեան :

Ուստի Վարդարանն երիցս կրկնեալ
բաշխեալ է ըստ Թուոյ հարեւր և յիսուն
ողջունութեանց, բաց Թոճոյ դա-
Թեան աշխատայն · յորմէ և պերճանակն
դայն Վարդարան՝ անուանեցին ած-
ծառայքն երանուհւոյ կուսին :

Հնգեցս ՚ի Վարդարանի կրկնեմք զա-
ղօթսն տէրունական, զի զհնգեցունց
վիրացն ք̅ի նորոգեսցուք զյիշատակ :
Եւ տասն ողջունութիւն հրեշտա-
կական առ իւրաքանչիւր Հայր մեր
յարեմք , զի յոյժ լսելին մեզ տա-
նեմանեայ պատգամքն ա̅յ : Իսկ ՚ի
բոլոր Վարդարանի անդ յիսնեակ կրկ-
նութ̅ե ասնեմք ողջունի , զի զՀէ-
կապար նեբոտւմ մեղաց , որ յիսնեակ
Թոճով յոբելինին ՚ի տ̅ր կերս նշա-
նակէ , ՚ի ձեռն բարեխօսութ̅ե եր-
անուհւոյ կուսին՝ արդեամբք տ̅րու-
նեան

նեան չարչարանացն ընդունելութեամբ ։
Բայց որպէս զի մեք աղօթ-
ջին մի հերետիկոսացն ՚ի պարզոյ առա-
ջնորդեալ դժուարին երկնէ յայն-
չափ կրկնութեամբ նոյն բանից՝ անընդ-
հատ մատուցել, բարեպաշտօրէն կար-
գեցաք, զի իւրաքանչիւր վարդա-
րան հնգեակ խորհրդածութեամբ կա-
տարեսցի, որոց ՚ի խոկման զբաղեա-
ցին միտք, մինչ բերանն զբանսն ար-
տասանեսցէ ։
Արդ առաջին վարդարան՝ նշանա-
կեալ են հնգեկին խնդութեանց ա-
մենասրբէ տիրամօրն՝ հնգեակ տա-
նելօք բաշխեալք, որովք լցա-
երանութեան յուրախալից տնօրէնու-
թեանն Քի ։

Որք և են այսոքիկ ։

Աւետումն գրուանական ներմարմ-
նութե ։
Այցելութիւն Եղիսաբեթի ։

Ծն-

Ծնունդն Քի ։
Ընծայութիւն Քի ՚ի տաճարն ։
Գիւտ մանկանն Յսի ՚ի մէջ վարդա-
պետաց ։
Յերկրորդում վարդավառանն լինի յի-
շատակ հնգեցանց տնօրէնութեանց չար-
չարանացն Քի ։

Ո՞րք են այսոքիկ ։

Աղօթելն եւ ըմբռնումն Տն ՚ի պար-
տեզին ։
Չարչարումն Տն ։
Խաչումն Քի ՚ի Գողգոթա ։
Թաղումն Քի գերեզմանին ։
Խաչելութեանն Քի ։
Յերրորդում վարդավառանն յառաջ
եւ երին հնգերին փառաւորեալն տնօ-
րէնութեանց՝ խառնաւորեալ յետ մահ-
ուանն Քի ։

Ո՞րք են այսոքիկ ։

Յարութիւն Տն ։

Համ

Համբարձմանն նորին յերկինս :

Գալստեան հոգւոյն սրբոյ 'ի Մարեամ
և յաշակերտսն :

Վերափոխութեան երանուհւոյ կուսանին.
և Աստուածածնին նորին :

Յորոց յայտ է համաձայնաբերէլ օգտաւոր
կերպարանութե հարցաբարանիս. այսինքն,
զի առաւել նորոգէ յեղանակէ [illegible] զօ-
րէնութեց կենդանւոյն [illegible], և երանու-
ւոյ կուսին, և գլխաւոր մասանց
հաւատոյ : Եւ այս համառօտ կեր-
թութե այնչափ առաւել օգտակար
է առ ամենեսին. որչափ առաւել
դիւրին է կերպարանութե առաւել քան
զգիրս. զի հնար է 'ի կէտ արկանել
զսա նաև այնոց, որք ոչ գիտեն
զգրութի, և կուրաց, և 'ի յե
և 'ի կատա հեծելոց, և 'ի խաւարի
նստելոց :

Բայց ոչ երբէք պարտ է զմտադրու-
թե արկանել զյիշօրէնութեան, զորոնք
մեք և ոչ մեր պատմելոյն են ,

Թէև ՚ի սկզբան անդ դժուարին
թուեսցի մեզ ՚ի մեր ածել զայնս ։
Այլ ոչ է անհնար առաւել վարժութե-
ամբ դիւրացուցանել ։ Եւ յոր թէ թե-
թեւ է տառանշանք երկնաւոր, եւս եւ-
գլխամ միայն ցնդուածէ եւեթ, և դարձ-
եալ, թէ ոչ առ եկարախանչեր սա-
նեալ, զի ՚ի մտօրհնութեանց ՚ի յետ
առնուցուս ։ Այս թէ զկորհրդածո-
թեանց զանց արասցես, հերձասցես
զաւանս ՚ի փերթադէս ՚ի խաւար
դժուարին մտօրհնութեանց կենացն ջան,
և մարեսմա ։

Եղանակ գրելոյ տառից զկարգաւորածն ։

Որպէս զի դիւրաւ և զգուշա-
գոյն կարօղ լինիցին երեխայք
զառաջադրեալ խորհրդածութեան զա-
նել ՚ի մտի՝ յաւել զհատորդութեանն ,
օրինակ եմք յայտ դնելոց և զա-

զա-

շահական յայսմ կայրի առաջի ա-
բաայուտ :

Յառաջ քան զնշանելն զպատանեակ
ենչ, զտնօրէնութիւն զոր կոչեալ ու-
նէս յայնմ, համառօտէ՛ թէ՛ր 'ի մեր,
զի աղա պահեսցես 'ի մտի մինչև
յառաջոյ ժամանեկին :

Յետ ասացեալ 'ի սկսանելն զերրոր-
դական աղօթս, դէ՛ր թէ կաս առա-
ջի այ որդես հօր . և 'ի սկսանելն
զհրեշտակական ողջունատուութիւն,
առաջի Երանուհւոյ կուսին որդես
մօր . զի խորհուրդ քո զնորոք պա-
տաղեալ՝ մի՛ պատանեցի առք և անդ :
Այամ՝ զմտաւ ած, թէ շրջիս յայն
տեղիս, ուր տնօրէնութիւնքն այն-
քին կատարեցան, և դէ՛ր թէ կաս
անդ, որդես եթէ այնք առաջի ա-
կաց քոց լինէին :

Եւ զայս դէպքեն բմն է անելն ա-
խորժամամբ ոգւոյ և զգայուն, որ-
դես երբեմն յորժամ պարապորդ գտա

նեմք, համարեմք զմեզ յածել ընդ ամ
բողջեա, և տեսանել զզարմանա-
լեա, կամ շրջել 'ի զնտանեա, 'ի բնա-
կանտեա, 'ի յանդի, և 'ի բերդեա, կամ
յայլ հեռաւոր տեղեա, յոր և մտք
մեր չգնայեն :

Էր այր ոմն իմաստուն և բարե-
պաշտօն, որ զամս աւելի քան զհամ
սուն ունէր առողջութեամբ անել զհար
դարանն յամ օր, ասէ զամենայն, թէ
ոչ եգիտ եղանակ լաւագոյն քան
զայն՝ զոր արդ ասացաք : Եւ յա-
ռաջ եւրաքանչիւր տասնեկի երբե-
'ի գոհութեան որդին յայտնեցէ բանն
բերկրութեան զերգոյր :

Այսինքն է յաւագոյն առաջնոյ տա-
նելին ամէր : Տասն հազարից
օրհնեալ գեղ կոյս մայր
փառաւորեալ մարիամ, և
այլն : Եւ յետ երկրորդ տա-
նելին ամէր : Տասն հազարից
օրհնեալ գեղ . և այլն :

Սոյն

Այսպէս և զկնի երրորդին, չոր-
րորդին, և հինգերորդին առէք.
զորս գտցես յաւրաժանչեար կարգէ՝
պատշաճական վայելչական օգտա-
կար և բերկրական բանիւք յօրի-
նեալ :

Թէ զո՛ր մասն՝ յո՛ր օր պարտ իցէ ասել :

Արդ՝ յաւուր կիրակէի և հինգ-
շաբաթի՝ ՚ի դէպ է խորհել զխո-
րհնութեան երրորդ կարգի, որք փա-
ռաւորականք ասին :

Յաւուր երկուշաբաթի և երեք-
շաբաթի և շաբաթու, զխնորհնու-
թեան առաջնոյ կարգի, որք սրա-
բովբէականք անուանին :

Իսկ ՚ի չորեքշաբաթի և յուրբաթի՝
զխնորհնութեան երկրորդ կարգի, որք
փառամնականք կոչին :

Խրատ, յաղագս կերպի ասե-
լոյ զամենայն աղօթսն :
ի զվարդարանն :

Արդ նախ քան զսկսանել զա-
մենայն վարդարանն, գրե-
ցից վերծանողացդ գի-
տել : Ով ոմն որ յեղ-
բայրակցութե̄ գրեալ է ամենայն վար-
դարանին, պարտի յա̄մ աւուր ա-
սել զմի վարդարանն. եւ թէ ո՛չ կա-
րանայ զհարիւր յիսունն, գոնէ ա-
սասցէ միայն զյիսունն՝ ըստ եղբա-
յանձնէր աւուրքն եօթնեկեաց եւ եղբա-
յրու. զորս յառաջակայդ գրելոց եմք:
Ապա թէ ո՛չ եւ յա̄մ աւուր ո՛չ կա-
րիցէ ասել, ՚ի յուրբաթու, ՚ի շաբա-
թու, եւ ՚ի կիրակէի պարտի ասել. որով-
հետեւ գրեալ է յընկերակցութե̄ մե̄
վար-

Վարդապետանն • ոչէ մի՛ գրեսցի՛ ՚ի շահատա-
տաւութէ անպէ նր :

Եւ դարձեալ յաստուած քան զխօսանել
Վարդապետանեն ասացեց զխրատ եմն դի-
տանէ աս այս , թէ որպէս պատր եղէ
ասել զոր Վարդապետանն , այս է : Թէ
եղբարք եղեն ասացօղքն , եւ թէ քորք,
լեցեն յերկնաս դաս : Եւ ապա այն
որ խոհեմութեանն , եւ հմտաւն եղէ ՚ի մէջ
պատրաստն եղեալ եղբարցն , նա բա
պատշաճն աստուծոյն՝ զխորհուրդ բա-
նին ասացէ , թէ ձայն որոց երաց եղէ
խօսալն • եւ այլքն ջերմեռանդապէս
խօսացեն զ՚ի նմանէ ասացեալ բանն :
Եւ ապա ունեալ խոհեմ եղբարն այն
եւր դասաւորքն , եւ ասացէ զհայր
մեր որ յերկինսն • մինչեւ ցայն թէ
զին որ ասէ • որպէս յերկինս եւ
յերկրի : Եւ ապա մի դասաւորքն
ունեալն ասել • զհաց մեր հա-
նապազորդ , մինչեւ ՚ի չարէն ազա-
տեա • ամէն :

Եւ

Ետ ապա այն՝ որ զհայր մերն ասաց, ասասցէ նաև ողջոյն քեզ մա-րիամ, և ասասցէ մինչև յայն տեղին որ ասէ. և օրհնեալ է պտուղ որովայնի քո յս: Եւ՛ի միւս կողմն ասիցեն. սրբուհի մարիամ մայր այ. մինչ՛ի վերջն, որ ասէ. և՛ի ժամու մահու մերոյ. ամէն:

Ետ այսպէս ասելով աւարտեսցեն զպատմեալ ողջոյնն զայն:

Ետ ապա ասասցեն զեւեր պատմեալն և նա որ զխորհուրդն ասաց յառաջն, կրկնեսցէ ասասցէ զխոնարհ խորհուրդն, Եւ յետ զհայր մերն ասասցէ՝ որ յա-ռաջ զհաց մերն ասաց: Ետ զող-ջոյնն ևս նա ասասցէ, որ նախ զսրբուհին ասաց:

Ետ այսպէս դաս առ դաս ասասցեն մինչև աւարտեսցէ զվարդարանն:

Ապա ըստ մայնական կցէ աղօթողն, զա-մենայնն ի նոյն պարտէ ասել, որպէս այժ և կցէ:

Նաեւ առ դիւրագոյն խոկումն սրբ խորհրդոյն, այր ոմն գիտուն, եւ բարեպաշտ ուսուցանէ դհերապ իւրն գերադանց. զոր եւ Հերմանոսն ոչ եթէ կամեցի՝ կարէ տանել. այսինքն՝ յիւրաքանչիւր աւետական ողջունի մինչ ժամանեսցէ անդր՝ օրհնեալ է պտուղ որովայնի քո յս. խառնեսցէ զբանս ինչ. զոր օրինակ, 'ի խոկման խորհրդոյ ուրախութեան յառաջնում տասնեկի խառնեսցէ զայս, զոր կոյսդ յղացար: Յերկրորդում. զոր յայցելութիւն եղիսաբեթի տարար. Յերրորդում. զոր կոյսդ ծնար. Ի չորրորդում. զոր 'ի տաճարին ընծայեցեր:
Ի հինգերորդում. զոր 'ի տաճարին գտեր:

Նմանապէս 'ի խոկման խորհրդոյ չարչարանացն, յառաջնում տասնեկի խառնեսցէ զայս, որ վասն մեր զքրտունս արեան հոսեաց:

Յեր-

Յերկ̃րդում. որ վ̃ն մեր ձաղ-
կեցաւ:

Յեր̃րդում. որ վ̃ն մեր փշօք
պսակեցաւ:

՚Ի չոր̃րդում. որ վ̃ն մեր զխաչն
եբարձ:

՚Ի հինգեր̃րդում. որ վ̃ն մեր խա-
չեցաւ:

ՆՈՅՆՊԷՍ ԵՒ ՚Ի ԽՈՀՄԱՆՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ ՓԱ-
ՌԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ, ՅԱՌԱՋՆՈՒՄ ՏԱՍՆԵԿԻ
ԽՈՀԵՍՑԷ ԱՅՍ. որ յարեաւ ՚ի մե-
ռելոց:

Յերկրորդում. որ համբարձաւ
յերկինս:

Յերրորդում. որ զՀոգին սբ̃ ա-
ռաքեաց:

՚Ի չորրորդում. որ զքեզ վերա-
փոխեաց:

՚Ի հինգերորդում. որ զքեզ ՚ի
յերկինս պսակեաց:

Գան

ՀՍՍՌ-Арм ССР
им. А. Мясникяна
Ա. ՄՅԱՍՆԻԿՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ
35965-66

Ածածին մայր տն։

Համդերձ լիակատար ներո֊
ղութք ։

Խորհուրդ ամենասուրբ վարդարանին
Որ յաղագս ուրախութեան որ է տնօ֊
րէնին . եւ վասն ծննդեանն քո ։
Եւ պատշաճեն յաւուր երկուշաբթին՝
հինգշաբաթին , եւ շաբաթու ։ Սկսա֊
նելով այսպէս ։

ՄԻ ՀԱՅՐ մեր , և տասն ողջոյն մարիամ ա֊սեմք՝ և խորհիմք զառաջին խորհուրդն ուրախութե ամենասուրբ վար֊դա֊

դարանին ։ Ո ի յորժամ ա-
մենակարողն ած՝ քաղցրա-
ցաւ աշխարհիս, և կամեցաւ
փրկութիւն առնել մարդկան,
նախ առաքեաց զգաբրիէլ
հրեշտակապետն. որ ետ զող-
ջոյն կուսին մարիամու, և
յղացաւ ՚ի հոգւոյն սրբոյ ։
Հայր մեր, որ յերկինս ես.
սուրբ եղիցի անուն քո. եկես-
ցէ արքայութիւն քո. եղիցին
կամք քո որպէս յերկինս՝ և
յերկրի ։

փոխ. Ո հաց մեր հանապազորդ-
տուր մեզ այսօր. և թող մեզ
զպարտիս մեր, որպէս և մեք թո-
ղումք մերոց պարտապանաց.
և մի տանիր զմեզ ՚ի փորձու-
թիւն, այլ փրկեա զմեզ ՚ի չա-
րէ. զի քո է արքայութիւն և
զօրութիւն, և փառք յաւի-
տեանս. ամէն ։

Ողջոյն քեզ մարիամ, լի շնոր
հօք, տր ընդ քեզ. օրհնեալ
ես դու ՚ի կանայս, և օրհ-
նեալ է պտուղ որովայնի քո յի՛ս-
ուս. Սրբուհի մարիամ մայր
այ բարեխօսեա՛ վս մեր մեղա-
ւորացս՝ այժմ և ՚ի ժամու մա
հու մերոյ. ամէն:

Եւ յաւարտել տասանց ողջունեցին
ասասցես:

Տասն հազարիցս օրհնեսցեն
զքեզ կոյս մայր փառաւո-
րեալ մարիամ, ընդ հրեշտակք
և հրեշտակապետք, և ընդ հա-
նուր ոգիք երկնայնոյ պալա-
տին: Ընդ որոց յուսամք ըզ-
քեզ երբեմն տեսանել և պատ
ուել յերկինս, ամէն:

Ով հայր մեր, և տասն ող-
ջոյն մարիամ ասեմք, և խոր
հիմք զերկրորդ խորհուրդն
ուրախութե. ամենասրբ վար-
դա-

փառանին ։ Օ՛ի յորժամ մե՛ծ կոյսն լուաւ զձայնն գաբրիէլի, և լցաւ ՚ի հոգւոյն սրբոյ, փութապէս գնաց ՚ի լեռնակողմն. և էջ ՚ի քաղաքն յուդայ և եմուտ ՚ի տունն զաքարիայ, և ետ ողջոյն եղիսաբեթի ։
Հայր մեր, որ յերկինս ։
Ողջոյն քեզ մարիամ ։

Յետ երկրորդ տասանց ողջոյ– նիցն ասասցես ։

Բազում հազարիցս օրհնեսցեն զքեզ կոյս մայր փառաւորեալ մարիամ, զմ՛ դր նահապետաք և մարգարէք, անմեղ մանկունք, դր յովհաննէս մկրտիչն. և զմ՛ դրք հնոյ կտակին ։ Ընդ որոց յուսամք զքեզ երբեմն տեսանել՝ և պատուել յերկինս. ամէն ։

Ասի հայր մեր, և տասն ողջոյն մարիամ ասեմք, և խոր

հիմք

Հիմք զերրորդ խորհուրդն ու-
րախութեան ամենասբ̄ վարդա-
րանին ։ Օի իբրև եհաս ժա-
մանակ ծնանելոյ տիրամօրն ,
ծնաւ անձառաբար զտ̄րն մեր
յս̄ քս̄՝ ’ի բեթղեհէմ հրէա-
ստանի՝ ’ի քաղաք դաւթի՝ ’ի
մսուրն անբանից ․ յայնժամ
հրեշտակք յերկնից իջեալ եր-
գեցին ․ փառք ’ի բարձունս ա̄յ
և յերկիր խաղաղութի̄ , ’ի
մարդիկ հաճութի̄ ։

Հայր մեր որ յերկինս ։
Ողջոյն .քեզ մարիամ ։
Եւղինէ Երրորդ տասանց ողջու-
նեցն ասացես ։

Երեսուն հազարիցս օրհնեա-
ցեն զքեզ կոյս մայր փ̄ւորեն
մարիամ ․ ա̄մ ս̄բ առաքեալք ,
աշակերտք ա̄ն , աւետարա-
նիչք ․ և ա̄մ մարտիրոսք փա-
ռաւորեալք ։ Ընդ որոց յու-

սամք

սամք զքեզ երբեմն տեսանել՝
և պատուել յերկինս · ամէն ։

Ո՛վ հայր մեր, և տասն ող-
ջոյն մարիամանեմք, և խոր
հիմք զչորրորդ խորհուրդն ու-
րախութե ամենասր̃բ վարդա-
րանին ։ Օ՛ի յորժամ տ̃րն մեր
յս̃ ք̃ս եղև քառասնօրեայ, և
լցան աւուրքն սրբուե, ը̃ օ-
րինացն մովսէսի, ածին զյս̃ 'ի
տաճարն սողոմոնի՝ յանդիման
առնել տ̃ն · և սիմէոն ծերու-
նին էառ զնա 'ի գիրկս իւր,
և օրհնեաց զա̃ծ ասելով · արդ՝
արձակեա զծառայս քո տ̃ր ը̃
բանի քում 'ի խաղաղութի ։

Հայր մեր որ յերկինս ։
Ողջոյն քեզ մարիամ ։
Ի—յետ չորրորդ տասանց ողջունիցն
ասասցես ։

Քառասուն հազարիցս օրհ-
նեսցեն զքեզ կոյս մայր փա-

տ̃ն ռա-

ռաւորեալ մարիամ , ա̃մ 'ոք
խոստովանողք , եպիսկոպո-
սունք , վարդապետք , միան-
ձունք , անապատականք , կու-
սանք , այրիք , և ամուսնա-
ցեալք ։ Ընդ որոց յուսամք
զքեզ երբեմ̃ տեսանել՝ և պա
տուել յերկինս . ամէն ։

Մի հայր մեր , և տասն ող-
ջոյն մարիամ ասեմք . և խոր
հիմք զհինգ երրորդ խորհուրդն
ուրախութե̃ ամենասուրբ վարդա-
րանին ։ Օ ի յորժամ տ̃րն մեր
յս̃ քս̃ եղև երկոտասան ամաց .
տարան զնա ծնողքն իւր 'ի տա
ճարն . և կորուսին զմանուկն
յս̃ . և յետ երից աւուրց գտին
զնա 'ի մէջ վարդապետաց , որ
նստեալ հակաճառէր ը̃ նս̃ .
լսէր 'ի նոցանէ , և ուսուցա-
նէր վ̃ս արքայութեանն ա̃յ ։
Հայր մեր որ յերկինս ։

Ողջոյն քեզ Մարիամ ։

Եւ ասա հինգերորդ տասնեակ ող-
ջունիցն ասասցես ։

Յիսուսն հզօրլիցս օրհնեցեն զքեզ կոյս մայր փառաւորեալ Մարիամ, ամենայն . աննա մայր քո, և մարիամանք ազգականուհիք քո, և բարեկամուհիք մագդաղենացին, և մարթա. և ամ սրբուհիք, կուսանք, այրիք, և արամբիք ։ Ընդ որոց յուսամք զքեզ երբեմն տեսանել՝ և պատուել յերկինս. ամէն ։

Եւ յետ այսորիկ ասա ։

Փառք Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն սրբոյ ։

Այժմ և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն ։

Ողջ լեր Թագուհի մայր ողորմութե, և այլն ։

Տե՛ս 'ի վերջն տետրակիս , որ գրեալ կայ յետ աղօթին ։

Խորհուրդ ամենայն չարչարանին :
Որ շաբթս պատահիցի ամենայն ամսեան-
նին . և զայն առ չարչարանացն չէ :
Իսկ տաղերն յառաջ չորեքշաբթու-
ին , և ուրբաթու : Աւա-
նելով այսպէս :

Քո լեալ հնազանդ մինչ մեր մա
հուչափ և մահու խաչի :

ԱԻ հայր մեր , և
տեան ողջոյն մա-
րիամ ասեմք , և խոր-
հիմք զառաջին խոր-
հուրդ չարչարանացն քոյ : Ո՛ի
յորժամ մերձեցաւ ժամանակ չար-
չարանացն քոյ , եւ առ ընդ ին-
քեան զպետրոս զյակոբոս և
զյովհաննէս , և ել ի լեառն ձի-
թենեաց . և առանձին եղեալ ,
աղօթեաց առ հայր , ասելով .

Հայր եթէ հնար ինչ իցէ, անցո զբաժակս զայս յինէն ։

Հայր մեր, որ յերկինս ես. սբ եղիցի անուն քո. եկեսցէ արքայութի քո. եղիցին կամք քո ոպ յերկինս՝ և յերկրի ։

Փոխ. Զհաց մեր հանապազորդ տուր մեզ այսօր. և թող մեզ զպարտիս մեր, ոպ և մեք թողումք մերոց պարտապանաց. և մի տանիր զմեզ ՚ի փորձութի, այլ փրկեա զմեզ ՚ի չարէ ։ զի քո է արքայութի և զօրութի, և փառք յաւիտեանս. ամէն ։

Ողջոյն քեզ Մարիամ, լի շնորհօք, տր ընդ քեզ. օրհնեալ ես դու ՚ի կանայս, և օրհնեալ է պտուղ որովայնի քո յս ։

Փոխ. Սրբուհի Մարիամ մայր այ՝ բարեխօսեա վն մեր մեղաւո_

ւորացս՝ այժմ և 'ի ժամու մա
հու մերոյ. ամէն:

Նա յաղօթէն պատանեաց ողջունեցին
ասասցես:

Տասն հազարիցս օրհնեսցեն
զքեզ կոյս մայր փառաւո-
րեալ մարիամ, ընդ հրեշտակք
և հրեշտակապետք, և ընդ-
հանուր ոգիք երկնայնոյ պա-
լատին: Ընդ որոց յուսամք
զքեզ երբեմն տեսանել՝ և պա-
տուել յերկինս, ամէն:

Մի հայր մեր, և տասն ող-
ջոյն մարիամ ասեմք, և խոր
հիմք զերկրորդ խորհուրդ չար-
չարանացն քրիստոսի: Զի յորժամ
քրիստոս 'ի պարտիզին աղօթէր,
յուդաս մի յերկոտասանիցն
գնաց և մատնեաց զնա հրէից.
իսկ հրէայքն առեալ զգունդս
'ի քահանայապետիցն, սուսե-
րօք և բրօք եկին, կալան և կա

պեցլին զմ՟ս . և տարան ՚ի յա_
տեան՝ առաջի պոնտացւոյ պի_
ղատոսի , առ ՚ի խաչել զնա
վ՟ս մեղաց մերոց ։

Հայր մեր , որ յերկինս ։
Ողջոյն քեզ մարիամ ։
Եւ զկնի երրորդ տասանց ողջո_
նիցն ասասցես ։

Բաժան հազարիցս օրհնեա_
ցէն զքեզ կոյս մայր փառա_
ւորեալ մարիամ , ամ՟ս ս՟ք նա_
հապետք և մարգարէք . ան_
մեղ մանկունք . ս՟բ յովհան_
նէս մկրտիչն . և ամ՟ս սբ՟ք հնոյ
կտակին ։ Ընդ որոց յուսամք
զքեզ երբեմն տեսանել , և
պատուել յերկինս . ամէն ։

Մի հայր մեր , և տասն ող_
ջոյն մարիամ ասեմք . և
խորհիմք զերրորդ խորհուրդ
չարչարանացն ք՟սի ։ Ո յորժամ
տ՟րն մեր յ՟ս ք՟ս եկաց յատեանն
պի_

պիղատոսի, և յետ թաղման
հարցափորձութեան՝ զինուորքն
պիղատոսի փշեղէն պսակ կազ-
մեցին, և եդին ՚ի գլուխն քո.
և յորժամ ոլորէին, արիւնն
գայր յերեսն ՚ի վայր վս մեղաց
մերոց:

Հայր մեր, որ յերկինս:
Ողջոյն քեզ մարիամ:

Եւ ասէ երրորդ պատանց ողջու-
նից տասանեակս:

Երեսուն հազարից օրհնեսս-
ցեն զքեզ կոյս մայր փառաւո-
րեալ մարիամ, ամ̃ սուրբ
առաքեալք, աշակերտք ին̃.
աւետարանիչք. և ամ̃ մարտի-
րոսք փառաւորեալք: Ընդ
որոց յուսամք զքեզ երբեմն
տեսանել՝ և պատուել յեր-
կինս. ամէն:

Ո՛վ հայր մեր, և տասն ող-
ջոյն մարիամ ասեմք. և խոր
հիմք

Հիմք զչորրորդ խորհուրդ չար-
չարանացն քոց ։ Ո՜ ի յետ բա-
զում գանից և նախատանացն՝
ծանր խաչափայտ կարմեցին,
և եդին 'ի վերայ ուսոյն քոյ.
և տարան 'ի գողգոթա առ 'ի
խաչել զնա վ(ասն) մեղաց մերոց։
Հայր մեր, որ յերկինս ։
Ողջոյն քեզ մարիամ ։
Եւ զհնգ չորրորդ տասանոյ ողջունեցն
ասասցես ։
Քառասուն հազարիցս որհ
նեսցեն զքեզ կոյս մայր փա-
ռաւորեալ մարիամ, ամ(ենայ)ն ս(ուր)բ
խոստովանողք, եպիսկոպո-
սունք, վարդապետք, միան
ձունք, անապատականք, կու-
սանք, այրիք, և ամուսնա-
ցեալք ։ Ընդ որոց յուսամք
զքեզ երբեմն տեսանել՝ և պա
տուել յերկինս. ամէն ։
Ասի Հայր մեր, և ապա ող-
ջոյն

ջոյն մարիամ ասեմք · և խոր-
հիմք զհինգերորդ խորհուրդ
չարչարանացն ք͞սի : Ո՛ ի յոր
ժամ զո͞րդն մեր յ͞ս ք͞ս 'ի վերայ
խաչին տարածեցին , զձեռսն
և զոտսն բևեռեցին , և բարձ-
րացուցին 'ի վ͞ր խաչին , յայն-
ժամ խաւար եղև ընդ ամե-
նայն աշխարհ · արեգակն , և
լուսինն խաւարեցան · վէմք
պատառեցան · և բազում
որբոց գերեզմանք բացան · և
մարմինք ննջեցելոց որբոց յա-
րեան : և յիններորդ ժամուն
աղաղակեաց յ͞ս 'ի խաչին · ա͞ծ
իմ ա͞ծ իմ , ընդէ՞ր թողեր զիս ·
և խոնարհեցոյց զգլուխն , և
աւանդեաց զհոգին առ հայր :
և իջուցեալ զմարմին տեառն
'ի խաչէն՝ եդին 'ի գերեզմանի :
Հայր մեր , որ յերկինս :
Ողջոյն քեզ մարիամ :

Եւ

Եւ ասեն հինգերորդ պատասխան ող-
ջունեց սաղմոսին :

Յիսուն հազարիցս օրհնեա-
ցեն զքեզ կոյս մայր փա-
ռաւորեալ մարիամ, ամ օրէք,
ամենա մայրքո, և մարիամունք
ազգականուհիք քո․ և բա-
րեկամուհիքդ՝ մագդաղենա-
ցին, և մարթա․ և ամ սրբու-
հիք, կուսանք, այրիք և ա-
րամբիք : Ընդ որոց յուսամք
զքեզ երբեմն տեսանել՝ և պա-
տուել յերկինս․ ամէն :

Եւ յետ այսորիկ ասա :

Փառք հօր, և որդւոյ, և հոգ-
ւոյն սրբոյ :
Այժմ և միշտ, և յաւիտեանս
յաւիտենից․ ամէն :
Ողջ լեր թագուհի մայր ո-
ղորմութե․ և այլն :
Գրեալ ի վերջն տետրակիս :

Խորհուրդ ամենասուրբ Վարդարանին ։
Որ յաղագս փառաւորութեան որ է Ած-
ածնին . և զի յարութեան նորին ։
Եւ ասասցեն յաւուր երեքշաբէ . և
հինգշաբաթու ։ Ասա-
նելով այսպէս ։

Ած յօգնել ինձ նայեաց ։
Տր յընկերել ինձ փութա ։
Փառք Հօր ։ Այժմ և միշտ ։
Ալէլուիա ։

Մի Հայր մեր , և
տասն ողջոյն Մարիամ
ասեմք՝ և խորհիմք զա-
ռաջին խորհուրդ փա-
ռաւորութեն քո ։ Օ ի յորժամ
զտրն մեր յսքս եղին՝ ի գերեզ-
մանի , յերրորդ աւուր՝ ընդ-
լուսանալ միաշաբաթին , իւր
ածային ամենակարող զօրու-
թեամբ յարեաւ 'ի մեռելոց . և
Երևե-

երևեցաւ մարիամու . և այս
երկոտասան առաքելոցն ամե
նեցուն . և դրօքն փակելովք
եմուտ առաշակերտսն՝ և ասէ

խաղաղութի ընդ ձեզ ։

Հայր մեր, որ յերկինս ես.
սբ եղիցի անուն քո . եկեսցէ
արքայութի քո . եղիցին կամք
քո, որպ յերկինս՝ և յերկրի ։
ծոխ . Օ Հաց մեր հանապա
զորդ տուր մեզ այսօր . և թող
մեզ զպարտիս մեր, որպ և մեք
թողումք մերոց պարտապա
նաց . և մի տանիր զմեզ 'ի
փորձութի, այլ փրկեա զմեզ
'ի չարէ ։ զի քո է արքայու
թի, և զօրութի, և փառք

յաւիտեանս, ամէն ։

Ողջոյն քեզ մարիամ, լի շնոր
հօք . տր ը քեզ . օրհնեալ ես
դու 'ի կանայս, և օրհնեալ է

պտուղ որովայնի քոյ յս .

փոխ · Սրբուհի Մարիամ մայր այ՟՝ բարեխօսեա՛ վ՟ր մեր մեղաւորացս՝ այժմ և՛ի ժամու մահու մերոյ , ամէն ։

Նա յաղաւթել պատանց ողջունեցն

աստուածածնի ։

Տասն հաղարիցս օրհնեսցեն զքեզ կոյս մայր փառաւորեալ Մարիամ, ըմ հրեշտակք և հրեշտակապետք , և ընդհամուր ոգիք երկնայնոյ պալատին ։ Ընդ որոց յուսամք զքեզ երբեմն տեսանել՝ և պատուել յերկինս , ամէն ։

Մի հայր մեր , և տասն ողջոյն Մարիամ ասեմք , և խորհիմք զերկրորդ խորհուրդ փառաւորութեն քո ։ Ով իյեա յարութեն իւրոյ քո որդն մեր զաւուրս քառասուն շրջեցաւ 'ի վ՟ր աշխարհի · և ապա իւր ամ ծայրին ամենակարող զօրու

Թ՟ն համբարձաւ յերկինս․
և նստաւ ընդ աջմէ ՟այ հօր։
Հայր մեր, որ յերկինս։
Ողջոյն քեզ մարիամ։
Եւ շինի երրորդ տասանց ողջո-
նիցն ասասցէս ։

Բազում հազարիցս օրհնեսս-
ցեն զքեզ կոյս մայր փառա-
ւորեալ մարիամ, ՟ամ ս՟բ նա
հապետք և մարգարէք․ ան
մեղ մանկունք․ ս՟բ յոլհան
նէս մկրտիչն․ և ՟ամ ս՟բք հնոյ
կտակին։ Ընդ որոց յուսամք
զքեզ երբեմն տեսանել, և
պատուել յերկինս, ամէն։
Մ՟ր հայր մեր, և տասն ող-
ջոյն մարիամ ասեմք․ և
խորհիմք զերրորդ խորհուրդ
փառաւորութեն ք՟սի։ Ո ի
յորժամ ք՟ս համբարձաւ յեր-
կինս, առաքեաց զխոստա-
ցեալ հոգին ս՟բ ՚ի վ՟ր առա-
քե-

քերոյն. և առաքեալքն լցան հոգւովն սրբով. և գնացեալ քարոզեցին ընդ ա̅մ աշխարհ վ̅ն արքայութե̅ն ա̅յ ։

Հայր մեր, որ յերկինս ։

Ողջոյն քեզ մարիամ ։

Ի սկզբնէ երրորդ տասանց ողջունեցն ասասցես ։

Երեսուն հազարիցս օրհնեսցեն զքեզ կոյս մայր փառաւորեալ մարիամ, ա̅մ սուրբ առաքեալք, աշակերտք տ̅ն. աւետարանիչք. և ա̅մ մարտիրոսք փառաւորեալք ։ Ընդ որոց յուսամք զքեզ երբեմն տեսանել՝ և պատուել յերկինս, ամէն ։

Մի հայր մեր, և տասն ողջոյն մարիամ ասեմք. և խորհիմք զչորրորդ խորհուրդ փառաւորութե̅ն ք̅ի ։ Ո ի երրև եհաս ժամանակ վախճա-

նելոյ տիրամօր կուսին , առա քեաց Տէրն մեր յոյժ քո զԳաբրիէլ հրեշտակապետն , որ եբեր ըզ բրաբիոն ծաղկին մարիամու ամենածննին , մեծարելով զնա՛ի յերկնային առագաստն , որ է արքայութեին երկնից . զի վե րափոխեցաւ նա յերկինս :

Հայր մեր , որ յերկինս :

Ողջոյն քեզ մարիամ :

Եւ ըստ հինգերորդ տասանց ողջու նեցն ասասցես :

Քառասունն հազարեցս օրհ նեսցեն զքեզ կոյս մայր փա ռաւորեալ մարիամ , ամ սբ խոստովանողք , եպիսկոպո սունք , վարդապետք , միան ձունք , անապատականք , կու սանք , այրիք , և ամուսնա ցեալք : Ընդ որոց յուսամք զքեզ երբեմն տեսանել՝ և պա տուել յերկինս , ամէն :

Ար

Մի հայր մեր, և տասն ող-
ջոյն մարիամ ասեմք. և
խորհիմք զհինգերորդ խոր-
հուրդ փառաւորութեան քնի:
Օ ի յորժամ սբ. կոյսն փո-
խեցաւ յերկինս, յայնժամ
հայրն ած՝ և որդին միածին՝
և սբ. հոգին ած՝ կազմեցին
զթագ, և եդին 'ի գլուխ տե-
րամօր կուսին մարիամու. և
պսակեցին զնա անմահական
թագիւն, և նստուցին 'ի վե-
րայ լուսեղէն աթոռոյ. և
կոչեցաւ թագուհի երկնի և
երկրի. որ է բարեխօս առ
տ̃ր ք̃ս մեր, և վասն ա̃մ ուղ-
ղափառ քրիստոնէից:

Հայր մեր որ յերկինս:

Ողջոյն քեզ մարիամ:

Եւ զկնի հինգերորդ տասանց ող-
ջունից ասասցես:

Յիսուն հազարիցս օրհնեսցեն

զքեզ կոյս մայր փառաւորեմ Մարիամ, ածածին. անմահ մայր քո, և մարիամունք ազգականուհիք քո, և բարեկամուհիքդ՝ մագդաղենացին, և մարթա. և ամ սրբուհիք, կուսանք, այրիք, և արամբիք: Ընդ որոց յուսամք ըզքեզ երբեմն տեսանել՛ և պատուել յերկինս. ամէն:

Նա-յեր այսորէնք տաս:

Փառք Հօր, և որդւոյ, և Հոգւոյն սրբոյ:

Այժմ և միշտ, և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Նա

[illegible]

Ո՛ղջլեր թագուհի մայր
ողորմութե՛ն , կեանք ,
քաղցրութի՛ն , և յոյս
մեր՝ ո՛ղջլեր ։ Առ քեզ
վերագոչեմք աքսորեցեալ ե-
ւայի որդիքս ։ Առ քեզ յար
հառաչեմք հեծեծելով, և ող-
բալով յայսմանէ արտասուաց
վայրէ ։ Ա՛ղէ ուրեմն ո՛վ փաս-
տաբան մեր, դարձո՛ առ մեզ զո-
ղորմածագունեղ հայեցուածս
քոյոց աչաց ։ Եւ զյս՛ զօրհ-
նեալ պտուղ որովայնի քո
յետ այսր աքսորականի վայ-
րիս ցոյց մեզ. ո՛վ համեղաբա-
րոյ , ո՛վ գթած , ո՛վ քաղցր կոյս

մարիամ ։ Աղօթեա՛ վ՟ն մեր
ս՟բ ա՟ծածին . զի խոստմանցն
ք՟սի արժանաւորեսցուք ։
Գթած Հայր ս՟բ տոմինիկոս .
յիշեսջիր զգործս քո , և կա՛ց
առաջի վեհագոյն դատաւո-
րին՝ վ՟ն ժողովրդոց քոց աղ-
քատաց . ամէն ։
Քյ ։ Արժանացո՛ զիս գովել
զքեզ կոյս օրհնեալ ։
Ժղվ ։ Եւ տուր ինձ զօրութիւն
ը՟դդէմ թշնամեաց քոց ։
Քհյ ։ Բարեխօսեա՛ վասն մեր
երանելի ս՟բ Հայր տոմի-
նիկոս ։
Ժղվ ։ Որ արժանի լիցուք խոստ-
մանցն ք՟սի ։
Քհյ ։ Փրկեա՛ տ՟ր զծառայս , և
զաղախնայս քո ։
Ժղվ ։ Ա՟ծ իմ յուսացեալս ՚ի
քեզ ։
Քհյ ։ Տէր մեզ տ՟ր աշ՟րհ հզօր ։
ժղվ ։

ժղվ : Յերեսաց թշնամւոյն :
Քհն : Տէր լուր աղօթից իմոց :
ժղվ : Եւ աղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ :

Աղօթեսցուք :

Զմաղթանս ծառայից քոց լուր ողորմած Ած. զի որք ժողովեալ եմք կատարել զյիշատակ վարդարանի երանուհւոյ կուսին մարիամու Ածածնին. նորին բարեխօսութն զերծեալ լիցուք այժմ 'ի նեղութէս. ամէն :

Ած ամենակալ՝ խնդրեմք 'ի քէն պարգեւեա մեզ, ոպ զի 'ի մեղաց մերոց, որովք ծանրացեալ եմք մերձ յընկղմիլ, օժանդակութբ երանելւոյն տոմինիկոսի հօրն մերոյ խոստովանողին քոյ, և սրբոյն գրիգո-

րի լուսաւորչին մերոյ՝ յարու
ցեալ կանգնեսցուք ․ ամէն ։
Մենակալ և մշտնջենաւոր
ա̃ծ ․ յորոյ ձեռին կան ա̃մ
իշխանութի̃ք , և ա̃մ իրաւունք
թագաւորութե̃ց , հայեա՛ց յօգ
նութի̃ քրիստոնէից ․ զի ազգն
անհաւատից , և հերձուածո
ղաց , որք իւրեանց գազանու
թ̃բն խրոխտան , աջով քոյ
ին կարողութ̃եդ մանրեսցին.
ամէն ։
Նայեա՛ տ̃ր 'ի մաղթանս մեր․
և պատրաստեա՛ զճանապարհս
ծառայից քոց 'ի յաջողումն , և
'ի փրկութի̃ , զի զկնի փոփոխման
ճանապարհիս այս , և կենաց՝
միշտ պաշտպանեսցես քոյին
օգնականութ̃բդ ․ ամէն ։
Արձակեա՛ տ̃ր զհոգիս ա̃մ հա
ւատացելոց ննջեցելոց՝ յա̃մ
կապից յանցանաց ․ զի յարու
ցեալ

ցեալ 'ի մէջ սրբոց քոց , զմայ
լեցին՛ ի յաւիտենական փառսն
քո՛յ ած՟ մերով . ամէն :
Ր. ծայլին օգնականութ՟ին միշտ
մնասցէ ը՟ մեզ . ամէն :
Ողջոյն Թագուհի երկնաւո_
րաց . մայր Թագաւորին հրեշ_
տակաց , ո՛վ մարիամ ծաղիկ
կուսանաց՝ որպէս զվարդ և
զշուշան սփռեա՛ զաղաչանս
մեր առաջի որդւոյ քոյ վ՟ փրր
կու՟ե հաւատացելոց . ամէն :
Օրհնեսցէ զմեզ սրբուհի
կոյսն մարիամ հանդերձ գը_
թած զաւակաւն իւրով .
ամէն :

ՎԱԽՃԱՆ.

ՋԵՐՄԵՌԱՆԴՈՒԹԻՒՆ

Առ Երանուհի

ԿՈՅՍՆ ՄԱՐԻԱՄ ։

Մեծ ոմն ծառայ ա՟յ և Երանուհւոյ Կուսին Մարիամու՝ աղաչեաւ յա՟յ ոչ աա աղաչէր զՄայրն ողորմութեան, յայտնել նմա՝ թէ զորպիսի ինչ կարէր յայս կեանս ’ի պատիւ նո՟ր առնել, որ լինէր նմա առաւել հաճոյ՝ և ընդունելի. որոշեցաւ տեսանէր, զի աղօթիւք և ջերմեռանդութեամբ կուսին ծառայէին նմա պէսպէս հրճուանօք ։ Սպասաւորեաւ՝ աղաչելով և ծնրադրելով զանազան իւր որ սա՝ խորհրդոյն ձգնութեամբ ծոմապահութեամբ, և այլոց հոգեւորաց՝ արժանի եղև զի ’ի վախճանի բաղձմամբ ամաց երևեցաւ նմա Թագուհին երկնից, և ասաց ցնա ։

Որդ

Յոյժ հաճոյ եղեւ ինձ՝ որդեակ իմ սիրելի, խնդրուածդ քո. վասյ եկեալ եմ այսր 'ի մխիթարել զքեզ:

Արդ գիտասջիր, զի չէ՛ ինչ այնպէս հաճոյ, և ընդունելի առաջի իմ, որպէս ընծայաբերել ինձ՝ առ 'ի գոհանալ զամենասբ Երրորդութիւն՝ յաղագս անհատանելի շնորհացն, զորս ընկալայ 'ի ժամու վերափոխման իմոյ յերկինս:

Առաջին նախ 'ի հօրէն յաւիտենականէ ճոխացուցայ զերաշնորհութբ բարձրագոյն իշխանութբ 'ի վեր քան զամ արարածս ամենեքեան զօրութեանց:

Երկրորդ՝ 'ի յորդւոյն օծեցայ գերագոյն իմաստութբ 'ի վեր քան զամ հրեշտակական միտս:

Երրորդ՝ 'ի հոգւոյն սբյ լցայ սաստիկ սիրով. զոր չէ հնար ումեք ճառել, կամ ըմբռնել: Սաստիկ ո՛վ ջերմեռանդ սիրելի իմ, այնպէս պարտաւոր ճանաչեմ զիս ամենասբ Երրորդութե. մինչ զի յաւիտենան ոչ

այլ

այլ ինչ կամիս, բայց եթէ պատ-
ուրել զանուն սբ նր մշտնջենա-
ւոր օրհնութբք, և գոհաբանութբք։
Արդ՝ ո ոք ցանկայ յառաջադէմ
լինել ՚ի փրկութեան իւր, և անտա-
րակոյս ստանալ զզօրաւոր պաշտ-
պանութե իմ. և ակնունել, թէ
ընդունելոց է զշնորհն, զոր յինէն
խնդրէ, եթէ իցէ այն հարկաւոր
առ փրկութեան իւր յաւիտենական,
կամիմ, զի ՚ի ծունկս անկեալ երկիր
պագցէ Հօրն յաւիտենականի, և ասա-
ցէ զՀայր մեր, և զՈղջոյն, և զՓ
փառք Հօր՝ յարելով զկնի զաղօթս։

*Երկրպագանեմ քեզ՝ Հայր
յաւիտենական, հանդերձ ամ
դասուք երկնայնոց, այդ ի-
մում և ամնդ. և անբաւա-
պէս գոհանամ զքէն ՚ի կողմա
նէ ամեներանուհւոյ կուսին
ամենասիրեցելոյ դստեր քոյին
յաղագս ամ շնորհաց, և
բա-*

բարութեցն արարելոց նմա ·
և յատկապէս յաղագս այնո֊
րիկ երախտութե , որով Ճո֊
խացուցեր զնա՝ վերափոխել
յերկինս :

ԱՀ բարեաւ վերջաւորին խոնարհականն ես
կերպագրեալ ասելովն հայր մեր ·
և զն ողջոյն , և զն փառս
հօր , որպէս 'ի վերոյ ·
ասասցես այսպէս :

Երկիրպագանեմ քեզ՝ որդի
յաւիտենական, հանդերձ
ամ դասուք երկնայնոց , ամդ
խմբում, և ամնդ , այլև փրկչէդ ·
և անհնապէս գոհանամ զքէն
'ի կողմանէ ամենաերանուհւոյ
կուսին մօր քոյ ամենասիրե֊
ցելոյ՝ յաղագս ամ շնորհաց ,
և բարութեցն արարելոց նմա ·
և յատկապէս յաղագս այնո֊
րիկ

րեկ ծայրագոյն իմաստու-
թե՛, որով լուսաւորեցեր
զնա՝ վերափոխեալ յերկինս։

Արարեալ զերկրպագութիւն, որպէս 'ի վերոյ՝ ասել զՀայր մերն, եւ զՈղ-ջոյնն, եւ զՓառք Հօրն. ասասցէ ։

Երկրպագանեմ քեզ՝ ամե-
նասուրբ Հոգի մխիթարիչ, ա̄յդ-
իմում, եւ տ̄րդ. եւ անզրաւա-
պէս գոհանամ զքեն, Համ-
դերձ ամ̄ խմբիւն երկնային,
անուամբ ամեներանեալ կու-
սին քոյ ամենասխրեցելոյ՝ յա-
ղագս ամ̄ շնորհաց, եւ բարու-
թեանց արարելոց նմին. եւ յատ-
կապէս՝ յաղագս այնորիկ կա-
տարելագունեղի, եւ ա̄ծ այնոյ
սիրոյն. որով բորբոքեցեր զնո-
րին ամենասուրբ, եւ ամենամա-
քուր սիրտն՝ 'ի ժամու ամենա-
փա-

փառաւոր վերափոխման նր՟
յերկինս . և ես խոնարհա-
բար մաղթեմ՝ իքէն անուամբ
քոյոյ ամենապատուական հար
սինդ , առնել ինձ զշնորհ թո-
ղութեան մեղաց իմոց ծանրա-
գունից՝ յառաջնոյ կենէն , յո-
րում կարացի մեղանչել՝ մինչև
ցայս առաջիկայ ժամս յինէն
գործելոց . յաղագս որոյ ցա-
ւիմ անչափապէս՝ հանդերձ
առաջադրութբ յանձն առնու-
լոյ մանաւանդ զմահ , քան
թէ վերստին վշտացուցանե-
լոյ երբեք զհանդիսավեհու-
թիդ ածային : Նաև վասն գե-
րազանցագունեղ արդեանցն,
և զօրաւորագունեղ պաշտպա-
նութեան նոյնոյ հարսին քո
ամենասիրելոյ՝ հայցեմ 'ի
քէն , շնորհել ինձ , (և այս
անուան անչէն) զպատուակա-
նաւ

նագուննեղ պարգևն շնորհաց քոց, և սիրոյդ ամենայնոյ. տալով ինձ զլուսաւորութիւն զայնոսիկ, և զօգնութիւն յասկականս, որովք նախատեսչութիւն քո յաւիտենական յառաջագոյն սահմանադրեաց կամիլ զիս փրկել, և առ ինքն ածել:

Իսկ յետոյ ասասցէ երէք անգամ
զհրեշտակեան աղօթս :

Սրբուհին մարիամ, և ամ սրբք այ բարեխօսեսցեն վասն մեր առ այ, զի արժանի լիցուք մեք՚ի նմանէ օգնիլ, և փրկիլ. ամէն :

ԼԸ — Նոյն երանուհին նոյնն ։

Սերամտածեմ զքեզ, կոյս ամենասրբուհի․ Թագուհի երկնից, տիրուհի և իշխուհի ընդհանուր տիեզերաց․ և յարգեմ զքեզ իբրև զդուստր հօրն յաւիտենականի, որ զմայր որդւոյ նորին ամենախնամականի, և իբր ըզհարսն հաճոյապատուեալ հոգւոյն սրբոյ․ և տարածեալ առ ոտս մեծի վայելչութեան փառաց քոց, հանդերձ ամենայնի, և մեծագոյն խոնարհութեամբ մաղթեմ՝ ի քէն, վասն այնր մեծայնոյ սիրոյն, որով եղեր մեծապէս ձօխացուցեալ՝ և առատացեալ՝ ի վերափոխիլդ յերկինս, առնել ինձ զայսչափ շնորհս՝ և զողորմութիւն ընդունելոյ զիս

՚ի

'ի ներքոյ ապաՀովանդութեանդ, և
ամենաՀաւատարիմ պաշտպա-
նութե քոյ, և գրելոյ զիս 'ի թիւ
այնոցիկ ամենաերջանիկ և բա-
րեբախտ ծառայից քոց՝ զորս
կրես 'ի կրծի քում կուսակա-
նի քանդակեալս ։ Տաճեաց,
մայր՝ և տիրուհի իմ ամենա-
գութ, ընդունիլ զայս ողոր-
մելի և անմաքուր սիրտս ։ Ա՛ռ
ընկալ զմիտս, զյիշողութիւն,
զկամս, և զայլ ամ զօրութիւնս՝ և
զզգայութիւնս ներքինս և ար-
տաքինս ։ Ընկա՛լ զաչս իմ, զա-
կանջս, զբերանն, զձեռս՝ և
զոտս իմ ։ և ուղղեա՛ զնոսին
ըստ բարեՀաճութե որդւոյ
քո, զի դիտեմես յամ շարժ-
մունս նոցին՝ տալ նմա զփառս
անվախճանս ։ Եւ մի այնր ի-
մաստութե, որով պայծառա-
ցոյց զքեզ նոյն ամենասիրելի

որ-

որդւոյն քո, աղաչեմ զքեզ՝ և աղերսեմ, զի ընկալցիս վ՟ն իմ զլոյս և զպայծառութիւն մտաց. առ՚ի ճանաչել բարեօքս զիս, և զմեղս իմ. զոչինչ գոլն իմ. և մանաւանդապէս զսկիզբն մեղաց իմոց. այսինքն՝ զտուփմունս հոգւոյ, և զցանկութիւն մարմնոյ. առ ՚ի կարող լինելոյ ատել զնոսին, և արտաքսել յինէն. և ևս զլոյս վ՟ն ճանաչելոյ զդարմանակալութիւն դժոխայնոյ թշնամւոյն, և ըզնորին բաղխմունսն գաղտնիս և յայտնիս։ Իսկ յատկապէս՝ ով մայր ամենագթած, կողկողագին աղաչեմ զքեզ, զի առընկալցիս վ՟ն իմ զշնորհս

(այս անուան ։)

Իսկ

Նա ապա ասէ երեք անգամ ։

Ընբլիծ կոյս եղական ·
հեզ քան զամենեսեան ·
զմեզ 'ի մեղաց զատեա՛ ·
հեզս , ողջախոհս արա ։

Աղօթեսցուք ։

Ներեա՛ , աղաչեմք տէր , յանցանաց ծառայից քոց · զի որք քեզ հաճոյանալ գործովք մերովք ոչ զօրեմք , միջնորդութ̅ե ծնողի որդւոյ քոյ տ̅ն մերոյ փրկեսցուք · նովին տ̅է մերով յ̅սի ք̅սի · ամէն ։

Օրհեսցէ , և պահպանեսցէ զմեզ ամենակալ և ողորմած տ̅էրն , հայր՝ և որդի՝ և հոգին ս̅բ · ամէն ։

Աղաչեա՛ զամենասուրբ Հոգին. զի առաքեսցէ
[illegible] յոյս [illegible] մահ.
և զխաղաղութիւն 'ի [illegible]
[illegible] :

Վասն բարի մահուան :

Ուսոյց երանուհի կոյս Աստուածամայրն սրբուհւոյն Մեքթիլտեայ կուսին զներքոյ գրեալ կերպս ողջունելոյ զնա յամենայն աւուր 'ի պատիւ ամենասուրբ Երրորդութեան, և խոստացաւ նմա՝ թէ պահելով զնոյնն, լինելոց էր նմին այցելու 'ի մահուան նորա :

Աղաչեա՛ նախ [illegible] 'ի ծունր և
'ի [illegible] :
և յետ ասելոյ [illegible] ողջոյն
քեզ Մարիամ, ասա՛ այսպէս.

Ո՛վ տիրուհի իմ սրբուհի Մարիամ. որպէս Հայրն Աստուած ա-

մենակարողութ̃ իւրով արար
զքեզ կարողագունեղ. այս-
պէս՝ աղաչեմ զքեզ, լե՛ր ինձ
աւընկեր՝ 'ի ժամու մահուան
'ի բաց մերժելով յինէն զամ̃
կարողութի̃ հակառակ :

Յետոյ՝ Հերոգեաւ ըերէ̃ր ողջոյն
քեզ մարիամ̃, ասասցես
այսպէս :

Ո՞վ տիրուհի իմ սրբուհի մա-
րիամ. ոպ̃ որդին ա̃յ արար
զքեզ արժանի այնքան ճա-
նաչման, և պայծառութե̃,
մինչ զի լուսաւորես զբոլոր
երկինս. այսպէս՝ 'ի ժամու
մահուան լուսաւորեա՛, և զօ-
րացո՛ զոգի իմ. զի մի՛ զար-
տուղեցայց 'ի մոլորութե̃,
կամ 'ի տգիտութե̃ իմեքէ :

Մերջապէս՝ ընծնի աւելոյդ ըերրորդ ողջոյնն մեծա– մաղթերու–է ,
աղաչէս :

Ո՞վ տիրուհի իմ սրբուհի մա-
րիամ. ոպ՛ հոգին սուրբ ե-
հեղ 'ի քեզ լիապէս զամենայն
սէրն , այսպ՛ դու 'ի մահուան
հեղ յիս զքաղցրութիւն նոյն
սիրոյն ,յորմէ ինձ համեղա-
ցի իմ դառնութիւն . ամէն :

Աղօթք , եւ ողջունատուութիւն առ
ամենաերանուհի կուսին :

Մեծարեմ, և սիրեմ, և օրհ-
նեմ զքեզ յամ սրտէ՝ ո՛վ ամե-
նամաքուր կոյս գերարժանա-
ւոր մայր տն իմոյ . և մատու-
ցանեմ քեզ զանչափ գոհութիս
վս իմ բարերարութեց եղելոց
առ իս քոյին միջնորդութբ յայս
գիշերի, և 'ի բոլոր ժամանակս
կենացն իմոց : Եւ այսօր յանձն
առ-

առնեմ զիս բոլոր քում մայր-
ական գթութե̃, և զօրաւոր
պաշտպանութե̃ . ո̃պ զի ա̃մ
խորհուրդք և բանք իմ լիցին
՚ի պատի̂ և ՚ի փառս միած-
նի որդւոյ քո, և ՚ի փրկութի̃
հոգւոյ իմոյ՝ և մերձաւորաց
իմոց ։ Ո՛վ կոյս ամենաբարե-
գութ, ազատեա՛ զիս այսօր՝
և միշտ յա̃մ վտանգից հոգւոյ,
և մարմնոյ . ամէն ։

Ո՛ղջ լեր թագուհի, մայր ո-
ղորմութե̃. կեանք, քաղցրութի̃
և յոյս մեր, ո՛ղջ լեր ։ Առ քեզ
հառաչեմք հեծեծելով, և
ողբալով յայսմ հովտի ար-
տասուաց ։ Ա՛ղէ ուրեմն, ո՛վ
փաստաբան մեր, դարձո՛ զաչս
ողորմութե̃ քո առ մեզ . և ցոյց
մեզ զկնի այսր աքսորանաց
զպտուղն որովայնի քո զՅս̃ ։
Ո՛վ գթած, ո՛վ բարեբարոյ .

ով քաղցր կոյս մարիամ. ամէն։

Աղօթք առ պահապան հրեշտակն ։

Ո՜վ սբ հրեշտակ պահապան
և առաջնորդ իմ. աղաչեմ
զքեզ, հաճեա՛ց խնամ ածել
'ի վր իմ. որպ զի մի՛ երբէք
որոշ և լիցէ փորձութբ ան-
ցից զպատուիրանօք տն իմոյ
և մի՛ կորուսից զսէր նր. այլ
քոյին օգնականութբ, և խնա
մարկութբ փախչելով միշտ
'ի վատթար կենակցութեց,
և յայլ ամ պատճառէ մեղաց,
և կենցաղավարելով միշտ ը
բարի անձանց և ընդ բա-
րեպաշտ ծառայից այ, հա-
սից յաղթութե ընդդէմ աշ-
խարհի, և մարմնոյ. և զկնի
այս ողորմելի կենացս, եղէց
ածեալ 'ի քէն 'ի յաւիտենա-
կան

կան արքայութին ա՟յ մերոյ հօր որ ընդ որդւոյ՝ և ս՟բ հոգւոյն ա՟յ կենդանի է, և թագաւորէ յաւիտեանս յաւիտենից ·
ամէն ·

Աղօթք առ ս՟բն, որ է յատուկ բարեխօսն քո ։

Ո՜վ ս՟բ (այս անուն ·) փաստաբան, և ամենաախորժելի խնամակալու իմ · ողջունեմ, և յարգեմ զքեզ յա՟մ սրտէ · և գոհանամ զտ՟նէ, որ զքեզ յայսքան փառս ընտրեալ է · և օրհնութ՟ք իւրովք նախաժամանեալ քեզ · աղաչեմ զքեզ ջերմեռանդութ՟բ՝ և մեծարանօք համարիլ զիս յանձնեցեալ քում զօրաւոր միջնորդութեն, ընդունելով վ՟ն իմ յա՟յ տ՟նէ մերմէ զթողութի մեղաց իմոց, և զա՟ծային շնորհս նո՟ր · այլև

զյարատեւութի՛ն ’ի նմին մինչեւ ’ի վախճան ։ Դարձեալ աղաչեմ զքեզ, տանիլ միշտ ’ի մ՟տ իմ զխնամ ․ եւ ազատել զիս յա՟մ վտանգից, եւ ’ի պատճառաց զայրացուցանելոյ զտ՟ր ․ եւ վերջապէս ընդունիլ զ՟ո իմ յա՟ծայնոյ հանդիսավեհութե՟ն զշնորհս , զի մի՛ տեսից ես զմահ՝ յառաջ քան թէ իցեմ զընկեցեալ ս՟բ խորհրդովք եկեղեցւոյ, եւ թարց առաջիկայութե՟ ամենասրբուհւոյ կուսին՝ եւ քո ․ ո՟պ զի յետ աստեացս արժանի եղէց ’ի ձեռն չարչարանաց յ՟ի ք՟սի տ՟ն մերոյ , եւ միջնորդութե՟բ քո՝ ուրախանալ ’ի վերին գաւառին ’ի միասին ընդ քեզ, եւ ընդ ա՟մ երանելեացն արքայութե՟ ․

ամէն ։

Պատասխանատրական յորդորակ ամէ
նաւէ անուանն

ՄԱՐԻԱՄՈՒ։

Եթէ զերկինս խնդրես ով
դու,
կարդա զանուանըն Մարիամու։
Զի զՄարիամ կարդացողին,
բացեն լինի դուռն երկնային։
Յանուանն Մարիամու ցնծան,
զուա՛րթանք, և երկնայինք
համայն։
Պաշտեք, երկիր, ծով, հե-
թերք դողան,
բայց քրիստոնեայք ուրախա-
նան։
Մեղք, և խաւա՛ր՝ ի բաց փախչին,
ախտ, ցաւք, և վէրք՝ ի միասին։
Պերեաց սատանայք լուծմունին,
և նահատակեաց՝ ծովք հան-
դարտին։
Յանուանն Մարիամու ցնծան,
զուա՛-

զուարթունք , և երկնայինք
համայն :
Դժոխք , երկիր , ծով , ե-
թերք դողան :
բայց քրիստոնեայք ուրախա-
նան :
Փառք մարեմայ դստերն հօր ,
և 'ի նմանէ ծնելոյն մօր :
Հոգւոյն սրբոյ հարսին հզօր ,
'ի յաւիտեանս . ոչ մէն մի օր :
ամէն :
Յանունն մարիամու ցնծան ,
զուարթունք , և երկնայինք
համայն :
Դժոխք , երկիր , ծով , ե-
թերք դողան ,
բայց քրիստոնեայք ուրախա-
նան :

Աղօթք .

Ապաւէն 'ի նեղութեան է անունն
մարիամայ , ամ̃ ումեք՝ որ ջեր
մե-

մեռանդութ՟ե զնա կարդայ·
Փոխ : Եղիցի անուն ամենե-
րանուհւոյ և միշտ փառաւո-
րեալ կուսին մարիամայ օրհ-
նեալ :
Փոխ · Յայսմհետէ մինչև յա-
ւիտեան :

Աղօթեսցուք :

Տէր, որ կամեցար՝ զի ամենե-
րանուհւոյ մարեմայ մօր միած-
նի որդւոյ քոյ՝ անուն կոչես-
ցի մարիամ, որ է փառա-
ւոր և ամենաքաղցր անուն :
Շնորհեա՛ քաւիչ, զի զորոյ ա-
նուն̄ն պատուեմք յերկրի · զնո՟ր
խնամածութիւն գտացուք յեր-
կինս, ք՟սիւ տ՟ը մերով · ամէն :
Գովեալ, և բարձրացուցեալ
լիցի յարաժամ, ը՟ անուանն
յոր անուանն մարիամ :
Ա. Ն. Ր. Գ. :

Ներգործութիւն մատուցման՝ առնելի
յետ առաւօտու ։

Ո՛վ յաւիտենական Տէ՛ր իմ, ահաւասիկ ես տարածեալ առաջի անչափ մեծութեան փառաց քոց, և խոնարհաբար երկրպագանելով՝ մատուցանեմ քեզ զամենայն խորհուրդս, զբանս՝ և զգործս իմ այսորիկ աւուր ։ Նաւ դիտեմ առնել զբնաւն վասն սիրոյ քոյ՝ և վասն փառաց քոց, վասն լցուցանելոյ զամենայն կամս քո ․ վասն ծառայելոյ քեզ, գովելոյ ըզքեզ, և օրհնելոյ զքեզ ․ վասն լինելոյ լուսաւորեալ՝ ի խորհուրդս սուրբ հաւատոյ քոյ ․ և վասն հաւատի առնելոյ

զփրը-

զփրկութիւն իմ , և յու-
սալոյ յողորմութի քո . վասն
վճարելոյ արդարութե քում
ամենայնոյ , յաղագս այնքան
ծանրագոյն մեղաց իմոց . վս
օժանդակ լինելոյ սբ հոգւոյն
քաւարանին . և վասն ընդու-
նելոյ զշնորհս ամենայնին , և
զճշմարիտ դարձումն ամ մե-
ղաւորաց : Վերջապէս դի-
տեմ գործել այսօր զամենայն 'ի
միութի ամենամաքուր դի-
տաւորութեցն' զոր ունեցան
'ի կեանս յայս' Յս , և Մա-
րիամ , և ամ սուրբք' որք են
յերկինս , և արդարքն' որք
են յերկրի : Նաև կամէի կա-
րող լինիլ' ստորագրել իմով
արեամբ զայս դիտաւորութիս
իմ . և կրկնել զայն այնքա-
նիցս յամ րոպէի' որքան լինիցին
րոպէքն յաւիտենականութե :

Ըն

Ընկա՛լ ամենողորմ ա՛ծ իմ, զբարեյօժար սիրտ իմ, և տո՛ւր ինձ զսուրբ օրհնութի՛ քո հանդերձ գործադրական շնորհիւ՛, առ՛ ի ոչ գործել այսօր զմահուչափ ինչ մեղս. Ամէն:

Ch 8